

Minaraad

Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

Advies

van 20 september 2006

**over het besluit van de Vlaamse Regering tot
wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering
van 1 oktober 2004 tot toekenning van steun aan
ondernemingen voor ecologie-investeringen in het
Vlaamse Gewest**

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	2
Inleiding.....	3
I. Beschrijving.....	4
1.1. Eerdere adviezen	4
1.2. Voorgestelde wijzigingen.....	4
II. Advies	5

Inleiding

De adviesvraag van mevrouw Fientje Moerman, viceminister-president en Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel werd ontvangen op 28 juli 2006. Het advies werd gevraagd tegen ten laatste 15 september 2006.

Het bundel bij de adviesvraag bestond uit:

- een uittreksel van het verslag van de vergadering van 20 juli 2006 van de Vlaamse Regering (VR/PV/2006/27 - punt 24);
- het besluit van de Vlaamse Regering;
- een nota aan de Vlaamse Regering (VR/2006/2007/DOC 0767);
- de reguleringsimpactanalyse voor aanpassing systeem ecologiepremie;
- de kwaliteitscontrole van deze reguleringsimpactanalyse (VR/2006/2007/DOC 0767/1);
- het advies van de Inspectie van Financiën;
- het verslag van het Interkabinettenoverleg van 12 juli 2006.

Het ABVV, de ACLVB, het ACV, de Boerenbond, de UNIZO en het VOKA onthouden zich bij dit advies omdat ze over hetzelfde onderwerp in SERV-verband advies uitbrengen.

Hubert David,

voorzitter Minaraad.

I. Beschrijving

1.1. Eerdere adviezen

[1] **Eerdere adviezen.** De Raad bracht een drietal adviezen uit die in verband kunnen gebracht worden met de voorliggende adviesvraag over de wijziging van het besluit:

- Advies 2001|27 van 6 september 2001 over het voorontwerp van decreet betreffende het economische ondersteuningsbeleid.
- Advies 2003|26 van 8 mei 2003 over het voorontwerp van besluit tot toekenning van steun aan ondernemingen voor ecologie-investeringen in het Vlaamse Gewest, over het voorontwerp van besluit tot toekenning van steun aan grote ondernemingen voor investeringen in de regionale steungebieden en over het voorontwerp van besluit tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor investeringen in het Vlaamse Gewest.

De adviezen van 2001 en 2003 werden vastgesteld met de onthouding van het ABVV, het ACLVB, het ACV, de Boerenbond, de UNIZO en het VOKA.

Bij de verdere beschrijving van het voorstel zal - waar dit van toepassing is - het eerdere standpunt van de Minaraad vermeld worden.

1.2. Voorgestelde wijzigingen.

[2] Voorgestelde wijzigingen

Het besluit houdt een aantal wijzigingen in met een duidelijke relevantie voor milieu. Andere wijzigingen kunnen omschreven worden als 'procedureel'. De Minaraad richt zich uiteraard op de eerste:

- Het verbod op cumulatie van ecologiesteun met andere steun wordt opgeheven. (Art. 5 van het besluit van 1 oktober 2005 wordt opgeheven).
- Ecologiesteun wordt enkel verleend voor investeringen die zijn opgenomen in de limitatieve technologieënlijst. (Art. 12 van het besluit van 1 oktober 2005 wordt vervangen).
Het niet voorkomen op die lijst maar het voorwerp zijn van een gedetailleerde studie en de aanpassing van installaties van KMO's aan nieuwe EU-normen zolang er geen Vlaamse normen van toepassing zijn, komt te vervallen. Steun voor investeringen ten gevolge verhuizing om milieuredenen komt te vervallen.

Uit de toelichting blijkt dat de beperking tot de limitatieve technologieënlijst vooral de procedure van indienen en afhandelen van een aanvraag sterk vereenvoudigt. Verder wordt ook een uitzuivering van de lijst aangekondigd van 'standaard'-technologieën voor bepaalde sectoren.

- Het maximale subsidiebedrag wordt verlaagd tot 1.500.000 € (Art. 18 van het besluit van 1 oktober 2005 wordt vervangen).

Uit de toelichting blijkt dat deze wijzigingen op jaarbasis een aanzienlijke besparing

opleveren en tot een lichte stijging van het aandeel van KMO's leiden ten nadele van de totale steun aan grote ondernemingen.

- Het CO₂-emissiereductie-engagement wordt opgeheven. (Art. 12, 2°, art. 18 §§ 2,3, art. 22 en art. 23 van het besluit van 1 oktober 2005 worden geschrapt). Door de bestaande ecologiepremieregeling wordt aan investeringen op energiegebied die niet voorkomen op de limitatieve technologieënlijst of die worden uitgevoerd door een grote onderneming, het engagement tot CO₂-emissiereductie opgelegd. De steun wordt bepaald in functie van de gerealiseerde CO₂-emissiereductie.

Het engagement tot CO₂-emissiereductie en de koppeling van de steun zijn volgens de toelichting niet meer nodig. De technologieën op energiegebied die op de limitatieve technologieënlijst weerhouden zullen worden zullen immers tot een aanzienlijke vermindering van de CO₂-uitstoot leiden.

II. Advies

- [3] **Verder gaan dan de wettelijke verplichtingen.** Zoals in zijn advies van 2001 stelt de Raad dat de voorwaarde dat initiatieven 'verder gaan' dan de verplichtingen conform de vigerende milieuwet- en regelgeving essentieel is voor de toekenning van ecologiesteun. Steunverlening aan nakomers zou immers een belangrijk concurrentienadeel betekenen voor de koplopers, die hierdoor ontmoedigd zouden worden. Innovatie zou met een dergelijke maatregel gefnuikt worden. Voor de nakomers zijn andere instrumenten zoals sociale instrumenten (bijv. betere informatiedoorstroming en sensibilisering), maar ook juridische, technische en administratieve begeleiding nodig en beter geschikt.

Derhalve kan geen steun verleend worden voor investeringen die opgelegd worden via het energieplan voor bedrijven die het benchmarkingconvenant hebben ondertekend. Daarom stelt de Raad voor dat de verplichting opgelegd wordt om het energieplan toe te voegen aan het aanvraagdossier (zie verder ook paragraaf 9).

- [4] **Effectiviteit en efficiëntie van het instrument garanderen.** Tussen het verlenen van steun voor ecologie-investeringen en andere subsidies voor economische ontwikkelingen mag geen tegenstrijdigheid bestaan. Die tegenstrijdigheid is mogelijk indien de doelstellingen van het instrument ecologiesteun ondergraven worden door die andere subsidies. In geval van cumulatie van ecologiesteun met andere subsidies, moet het toekennen van andere vormen van steun getoetst worden op duurzaamheid.

- [5] **Enkel ecologiesteun indien aan de milieuvorwaarden voldaan is.** Het is vanzelfsprekend dat geen ecologiesteun kan verleend worden indien niet voldaan wordt aan de andere (niet met de investering beoogde) opgelegde milieuvorwaarden.

- [6] **De bijstelling van de limitatieve lijst.** De Raad vindt het positief dat de limitatieve lijst wordt gezuiverd van 'standaard'-technologieën door VEA in samenwerking met VITO. De Raad bevestigt evenwel ook zijn standpunt van 2003 in verband met de noodzaak van een regelmatige - i.e. minstens op jaarlijkse basis - en een snelle actualisering van de limitatieve technologieënlijst. Het welslagen van het ecologisch ondersteuningsbeleid hangt daar immers grotendeels mee samen.

[7] Concretiseren van de milieuperformantiefactor. De koppeling van de hoogte van de subsidie aan de milieuperformantie van deze investeringen vereist een vertaling in de regelgeving van concreet te behalen doelstellingen op basis van objectieve criteria en concrete en meetbare indicatoren. De Raad drong hierop aan in 2003, maar mist deze belangrijke aanpassing in het ontwerpbesluit.

[8] Managementnormen zijn geen basis voor extra steun. De extrasubsidie van respectievelijk 1,5%, 3% en 5% voor ondernemingen die in het bezit zijn van een milieuchartercertificaat, ISO 14001-certificaat of EMAS-certificaat of voor ondernemingen die zich engageren om dit voor het beëindigen van de ecologie-investeringen te behalen (zie artikel 17), wordt vervangen door een gelijkaardige regeling in bijlage II.

Net als in 2003 is de Raad verbaasd dat enerzijds een milieuperformantiefactor wordt toegepast, terwijl anderzijds extrasteun wordt voorzien zonder garanties dat de milieuperformantie van de investering hoger zal zijn. Ook in 2001 vroeg de Raad dat steun op basis van vage, procesmatige criteria of managementnormen zou worden uitgesloten. Een EMAS-registratie of ISO 14001-certificatie bevat geen strikt inhoudelijke (performantie)doelstellingen. Het zijn inspanningsverbintenissen tot verbetering van milieuprestaties waarvoor beheersinstrumenten worden toegepast en gecontroleerd. Daardoor hebben deze milieuzorgsystemen een meerwaarde. Maar dergelijke certificaten en registraties garanderen niet noodzakelijk een beter functioneren van de technologie of een verhoging van de milieuperformantie. Een EMAS-registratie of ISO 14001-certificaat is eerder te beschouwen als een indicatie dat het bedrijf tracht de bedrijfsvoering eco-efficiënter aan te pakken. Er is echter geen garantie dat een onderneming 'verder gaat' dan de heersende normen, terwijl dit net de beoogde doelstelling moet zijn van de ecologiesteun.

Het is overigens niet helemaal duidelijk welk tekstfragment in artikel 7 precies bedoeld wordt met 'het derde en vierde lid'.

[9] Opheffing van het CO₂-emissiereductie engagement. De Mineraad heeft twijfels bij de motivering in de toelichting voor de opheffing van het CO₂-emissiereductie-engagement. De uitspraak dat de technologieën op energiegebied die in de limitatieve lijst weerhouden worden tot een aanzienlijke vermindering van de uitstoot zullen leiden, is vrijblijvend. De Raad meent dat de impact op de CO₂-uitstoot per bedrijf moet bekeken worden en dit blijkt niet uit het ontwerpbesluit, noch uit de toelichting.

Bovendien zal deze aanpak de stimulans voor koplopers beperken. De Raad dringt er daarom op aan dat de CO₂-reductie verder moet gaan dan wat wettelijk is voorgeschreven¹.

[10] Ecologiesteun voor investeringen door verhuizing om milieuredenen verval. In zijn advies van 2001 steunde de Mineraad de steunverlening voor verhuizing om milieuredenen omwille van:

- de problematiek van de bedrijven die door hun locatie hinderlijk zijn en

¹ Zie ook Mineraad, Advies van 24 september 2002 over het voorontwerp van benchmarkingconvenant inzake energie-efficiëntie in de industrie, 2002|39, p.41-42/43.

- de ecologische voordelen die verhuizing met zich kan meebrengen door hinderlijke bedrijven te doen uitwijken naar geschikte bedrijventerreinen.

Daarnaast merkt de Raad op dat er een gebrek is aan beschikbare ruimte voor nieuwe bedrijven en voor uitbreiding van bestaande bedrijven. Het kan ook wenselijk zijn om het economisch draagvlak van de binnenstad te versterken en te stimuleren. In die omstandigheden achtte de Raad ecologiesteun voor investeringen voor inbreiding eveneens nuttig.

De Raad betreurt derhalve de schrapping van deze ecologiesteun. Hij rekent er op dat via andere instrumenten minstens dezelfde impulsen worden gegeven.

[11] Verlaging van het maximale subsidiebedrag tot 1.500.000 euro. Het is voor de Minaraad niet duidelijk op welke basis in de toelichting geconcludeerd kan worden dat door deze maatregel een besparing wordt gerealiseerd.

De Raad stelt wel vast dat niet alleen administratieve vereenvoudiging maar ook budgettaire overwegingen aanleiding zijn voor een aantal aanpassingen. De Raad is het er mee eens dat budgettaire ontsparingen moeten vermeden worden, maar hij dringt er tegelijk op aan dat het budget (55 miljoen euro) moet behouden blijven. De Minaraad mist ook de informatie of deze maatregel de milieueffectiviteit van het instrument ten goede komt.

[12] Overgaan op een wedstrijdformule. Uit het verslag van de Inspectie van Financiën blijkt dat, bij ongewijzigd beleid en inclusief de oude expansiedossiers, het potentiële tekort eind dit jaar zal opgelopen zijn tot 110 miljoen euro. Inspectie van Financiën noemt dit een dramatische budgettaire evolutie en twijfelt aan de effectiviteit van de genomen maatregelen op dat vlak. Zij suggereren daarom over te gaan op een 'call'-systeem met wedstrijdformule.

Op 1 september 2006 besliste de Vlaamse Regering de ecologiesteun vanaf de tweede helft van 2007 te hervormen tot een dergelijk systeem. Het besluit zal eveneens voor advies aan de Minaraad worden voorgelegd.

Zonder nu reeds in detail te willen vooruitlopen op dat advies sluit de Minaraad zich toch aan bij het principe van een 'call'-systeem met wedstrijdformule.

[13] Evaluatie van het instrument na één jaar. Niet alleen omwille van de milieueffectiviteit maar ook omwille van budgettaire redenen acht de Raad het aangewezen dat de werking van het instrument ecologiesteun na één jaar wordt geëvalueerd.